

Groep II

14 augustus 1960

Goeden morgen, vrienden.

Dit is dan de laatste bijeenkomst van deze groep in het verenigingsjaar, en het zou wel erg prettig geweest zijn, als we hier een spectaculair einde met gastsprekers en dergelijke tot stand hadden kunnen brengen.

Het spijt me, maar ze zijn er niet. Ze zijn op het ogenblik niet te krijgen, om het zo eens te zeggen. En daarom geloof ik dat we verstandig doen om eens terug te grijpen op de belangrijkste stof, die we zo in de afgelopen tijd behandeld hebben. Een van de grootste problemen, waarmee je altijd weer te worstelen krijgt, zeker wanneer je je gaat richten op esoterie en de innerlijke waarheid, de oude wijsheid, is wel de vraag:

WAT IS NU WAAR EN WAT IS NIET WAAR?

Wat is echt en wat is eigenlijk maar fantasie? Ik kan mij zo voorstellen dat u zult zeggen; Nou ja, maar we weten toch wel wat waar is. Ongetwijfeld, maar laten we niet vergeten, dat elke beperkte waarheid in zich, door haar te zien als een volledige waarheid, onwaar wordt. En dit is geen woordenspel. Ik wil het u duidelijk maken.

We nemen een zeer recent voorbeeld. Kongo wilde zelfstandig worden; Kongo zou een eenheidsstaat worden; dus was de waarheid, dat door Kongo op dat ogenblik zelfstandig te maken, zowel de Belgen als de Kongolezen een groot voordeel zouden kunnen genieten. Maar de waarheid was, dat elk die zelfstandigheid zag als iets onder zijn eigen gezag, zijn eigen regering. Het gevolg is, nietwaar, dat Loemoeiaba, Kasavoeboe, Tsjombe, en hoe die heren allemaal verder heten, elk voor zich, zich een regering hadden voorgesteld onder hún gezag, onder hún stam, hún aanhang. Het resultaat is, dat er op het ogenblik een grote verwarring heerst, die zeker niet ontstaan zou zijn, wanneer men de waarheid in het begin beter onder ogen had gezien.

Dit is nu op een zeer algemeen vlak gesteld, maar ook in ons eigen leven staan we steeds weer tegenover diezelfde vraag: wat is waar en wat niet? En dan kunnen we wel handelen aan de hand van de waarheid, die we op dat ogenblik zo zien, maar in 9 van de 10 gevallen loopt dat toch fout. Dan blijkt dat we toch iets over het hoofd hebben gezien, dat we, door alleen maar iets uiterlijk te zien, of door iets niet voldoende te begrijpen, een verkeerde houding hebben aangenomen. Daarom is de definitie van waarheid erg belangrijk, wat zijn dan de kentekenen van waarheid? In de eerste plaats moeten we toegeven dat alles wat waar is, in onszelf een echo moet wekken. In ons leeft de waarheid, óók wanneer we die niet bewust kennen. Wij zijn een deel van het goddelijke, in ons leeft God, wij zijn deel van de oneindigheid en wij leven even goed, al beseffen we dat niet, buiten de tijd als in de tijd. Het gevolg is, dat het totaal van ons wezen, mits op de juiste wijze afgesteld, a.h.w. in ons stoffelijk of beperkt geestelijk bestaan een correctie geeft, wanneer we uiterlijk iets waarnemen dat niet juist en met waar is.

We hebben dus een soort gevoel, dat ons de eerste controle mogelijk maakt. Vandaar dat we zeggen bij een zoeken naar waarheid. Onthoud altijd dit; wanneer we in onszelf een niet door eigenbelang verklaarbare tegenzin hebben tegen de aanvaarding van een bepaalde stelling, en eventueel dus ook tegen de aanvaarding van de consequenties daarvan, dan mogen we de waarheid van die stelling in twijfel trekken. In de tweede plaats; Er zijn een hele hoop waarheden, die we wel kunnen accepteren, maar die we nooit in praktijk kunnen brengen. Op het ogenblik dat we zeggen; Elke mens moet voor zichzelf leven, is dat volkomen waar. Kosmisch gezien is dit zeker waar, omdat elke mens een eigen relatie heeft met het goddelijke, voor zichzelf contact heeft met God en als zodanig alleen vanuit zichzelf en via zichzelf een bewustzijn van het totaal goddelijke, een intrede in de totale waarheid, kan bereiken. Maar je leeft als mens. Gaat u nu maar eens zeggen; Ik doe nergens meer aan, ik trek me nergens meer iets van aan, ik ga mijn eigen weg. Wat gebeurt er? U past niet meer in

de maatschappij, uw leven wordt u onmogelijk gemaakt. U zult uw vrijheid en uw mogelijkheid tot uiting zó sterk beperkt zien, dat er geen sprake meer is van de waarheid uitleven of beleven. Daar moeten we ook rekening mee houden.

Is er dan een waarheid, die strijdig is met het geheel, nog waar? Neen. Dat is nu het typische van de zaak. Iets kan voor ons persoonlijk waar zijn en het kan toch kosmisch onwaar zijn en dan mag deze waarheid liggen op goddelijk vlak, want de waarheid in onszelf is niet slechts de vaststelling van onze persoonlijke verplichtingen en verhouding ten opzichte van God, het kennen van ons eigen wezen in zijn werkelijke gedaante. Het is tevens het kennen van de relatie waarin we staan tot het totaal van het geschapene en zonder dat komen we niet verder. Daarom geldt ook weer bij het zoeken naar de waarheid; Ik mag nooit en te nimmer, wanneer ik mij baseer op de in mij levende waarheid, de echo a.h.w. die ik verneem bij mijn overpeinzing, alleen aan mijzelf denken. Slechts in een zuiver onzelfzuchtige beredenering kan ik deze echo zien als een deel van een kosmische waarheid, die te allen tijde en onveranderlijk voor mij blijft bestaan. U ziet; met die waarheid hebben we nogal wat te stellen. Nu zijn er natuurlijk bepaalde wetten, die die waarheid regelen en één ervan (daar hebben we maar heel weinig over gesproken, geloof ik) is een verhoudingswet. Die wet stelt n.l. dit; als uitvloeisel ondermeer van de wet van evenwicht, de wet van gelijk blijvende velden enfin, er is een heel stel van die wetten komt daar deze wet uit voort; Alles wat is, is waar, maar alles wat waar is, schept naast zich een even grote onwaarheid, zodat waarheid en onwaarheid elkaar oplossen en in het centraalbewustzijn wordt tot daadloosheid. Een rare wet, hé?

Waarheid is zonder daad, maar het is wel logisch als u beseft, dat die waarheid eeuwig is. Een waarheid die eeuwig is, blijft zichzelf volkomen gelijk, iets wat zich volkomen gelijk blijft, kent geen daad, kent geen verandering. Wanneer je dus een waarheid vindt in het Al, dan moet ergens een onwaarheid bestaan, die die waarheid compenseert, zodat zij nooit een volkomen actie inhoudt. En daaruit trekt men dan ook weer zijn conclusies. Voor onszelf is die conclusie weer eenvoudig; Wanneer ik handel zo waar en zo juist mogelijk, moet ik beseffen dat naast hetgeen ik volbreng, in waarheid voor mij kenbaar wordt een drogbeeld, dat in de meeste gevallen de tegenstelling is van hetgeen ik bereik.

Ingewikkeld? Goed, dan gaan we eens een eindje terug naar de oude leraren, de oude meesters. Die hebben n.l. ook heel veel nagedacht over waarheid en over waan, over waarheid en over leugen. En die geven ons het beeld ongeveer als volgt; Zijt gij waar? Antwoord; Ik tracht waar te zijn. Hernieuwd zegt de leraar dan; Wie tracht waar te zijn, is niet waar. Ja, zegt de leerling dan; Maar kan ik meer doen dan trachten? Neen, zegt de meester, want zij die streven zijn nog onwaar, maar uit onwaarheid wordt waarheid geboren.

Dat is een poging van een betrekkelijk oud systeem, n.l. het Hindoesysteem, om duidelijk te maken dat niemand eigenlijk ooit de waarheid kan bezitten zolang hij nog streeft. Maar aan de andere kant, dat de waarheid nooit kan bestaan, als zij voor ons niet uit de waan geboren wordt. Nu vinden we dat in een Chineesfilosofisch betoog ook weer terug, maar daar wordt het nog veel eigenaardiger, want daar gaat het over de vraag; Kent God waarheid? En dan is er zo'n echte diepe denker, die daar ook weer met een leerling over zit te discussiëren en dan speelt zich de zaak als volgt af; Ja, gij zegt; Al het geuite is onwaar, hoe kan dan de scheppende kracht waar zijn? Antwoord; Slechts de scheppende kracht die waar is, kan een schaduwbeeld van zichzelf scheppen, maar mag ik ooit zeggen dat mijn schaduw waarlijk mijn wezen is?

Zo in het scheppen van een beeld, dat met identiek is met het kosmische, met het scheppende, heeft het scheppende de eerste leugen geschapen. Al wat daarin is, handelt niet volgens de wetten van het goddelijke, maar volgens de schaduw, die het beeld is van het goddelijke. Als zodanig is er sprake van waarheid, die pas wordt opgelost, wanneer de schaduw zich bewust is van zijn meester en zijn meester aanschouwt. Dan echter houdt de schaduw op schaduw te zijn, want het licht is dan overal.

Een aardige wijze van betoog ongetwijfeld en iets, wat je misschien begrijpen kunt. Kijk eens, wij leven in een schepping, die Gods beeld is, een uiting van god, zeker. Maar we kunnen er over gaan vechten of dit nu een gedachte is, een geschapen werkelijkheid of wat anders, vanuit een goddelijk standpunt? We weten het niet. Wel weten wij, dat het totaal van het geschapene een weergeven inhoudt van een deel, of het geheel van het goddelijke. Maar een reproductie kan nooit de werkelijkheid zijn. Beide kunnen volledig identiek zijn en toch is er maar één waar. Dat heb je ook bij tweelingen. Laten we zeggen; we hebben 2 meisjes, ze

lijken sprekend op elkaar, Annetje en Paulientje. Nu kan ik duizend keer zeggen; Dit is Annetje, wanneer Paulientje komt en dan heb ik uiterlijk volkomen gelijk, want er is tussen die twee geen verschil. Toch is het niet waar wat ik zeg. Wanneer ik zeg; de schepping is God, maak ik een fout. Wanneer ik zeg; God weerkaatst zich in de schepping, heb ik gelijk. Dit geldt natuurlijk met alleen in die kosmische regionen. De Boeddha zelf, tijdens zijn leven op aarde, heeft er ook aardig wat mee te stellen gehad. Dat is begrijpelijk, wanneer je je realiseert dat de Boeddha kwam in een periode dat er godsdienst was en ook het Boeddhisme. Er bestond een vroeg Boeddhisme. Daarin werd onnoemelijk veel gestreden over de kwestie van waan en werkelijkheid en het is juist daarom, dat in de eerste teachings of the Buddha, de eerste onderrichtingen, juist zoveel wordt gesproken over waan en over het juiste pad, dat dus de waan ontkent. En die Boeddha komt op een gegeven ogenblik terecht bij een heel stelletje monnikjes. (kort nadat hij zijn bevrijding heeft doorgemaakt en Boeddha geworden is). Nou moet u niet denken dat monnikje een verkleinwoord is hoor, het is eigenlijk een erkenning. Monnikje d.w.z. gemeenzaam, één die bij ons behoort. En hij wordt daar ontvangen en hij mag daar eten en hij mag er drinken en hij zet zich daar neer, zoals de Boeddha was, bleef rustig zitten. Alleen wanneer hij wat te zeggen zijn mond open, en dan beginnen me die heren te praten over waarheid en met waar. Ze gaan spreken over de kwestie van de waan, de begoocheling, wat achter de begoocheling is gelegen en zijn daar in de drukste strijd en dan ineens begint die Boeddha te praten en dan maakt hij deze opmerking;

“Wat bekommert gij u erom wat waar is en wat met waar? Is het niet alleen de juiste weg wanneer wij waar zijn tegenover onszelven? Wij moeten ontzeggen het begeren en de vrees. Zo, onberoerd door de wereld, zullen wij onszelven zijn en in onszelven de waarheid vinden. Deze waarheid kan de waarheid van het geschapene zijn. Zeker is echter, dat het een evenwicht is, wie in zich het evenwicht vindt, dat gebaseerd is op de eigen waarheid, lost zich op uit deze wereld en, ontheven aan de beperking, is hij één met het Grote.”

Dat is heel eigenaardig. Hier geeft dus de Boeddha (enkele maanden nadat hij zich bewust is geworden van zijn wezen) een samenvatting van zijn leer, die hij sindsdien praktisch niet meer heeft herhaald. Want hier ligt zijn hele stelling, de stelling die ook voor ons geldt. Over waarheid kunnen we ontzettend veel praten, maar wij hebben filosofisch de mogelijkheid om waar en onwaar van elkaar te scheiden, persoonlijk hebben wij die niet. Persoonlijk hebben wij maar één ding, onze eigen waarheid, en die waarheid ontstaat pas, door angst voor het een of ander of door of ander of door begeren naar het een of ander afwijken van hetgeen wij als waar ervaren. Leef zo goed je kunt maar leef zonder begeren en zonder angst zegt de Boeddha, dan ben je zo waar dat je in jezelf evenwicht vindt. Wie evenwicht vindt lost zich op in een grotere wereld en daarin zullen we misschien wat waarheid is, maar hier kunnen we er ons niet te veel mee bezighouden.

Ook Jezus heeft in zijn tijd met precies dezelfde problemen te worstelen gehad. Nu had hij het wat makkelijker dan de Boeddha, want die kwam daar terecht bij allerhande heren, die zichzelf geestelijk zeer verheven achtten en die filosofisch meenden zeer sterk te staan. Jezus had te maken, hoofdzakelijk althans, met vissers en een enkele losgeslagen zoon uit een beter gezin. Wat dat betreft was Judas Iscariot eigenlijk niet een verrader, maar een soort nozem van zijn tijd, die het tempo van Jezus' bewustwording en lering niet verder kon volgen, het ging hem niet snel genoeg. Daaruit vloeit zijn verraad voort. Op zichzelf betreurenswaardig dus, maar in het geheel gezien noodzakelijk. Die Jezus dan, krijgt ook op een gegeven ogenblik te maken met de vraag: wat is waar? En zoals gebruikelijk, wanneer het over een diepzinnige vraag gaat, vraagt Johannes, zijn leerling, dat. Johannes komt, laten we dat er even bij vaststellen, uit kringen, die direct met de tempel in verband staan. We moeten ons dus goed realiseren dat die Johannes niet alleen maar een fijnere geest is, neen, Johannes is iemand die een opvoeding gehad heeft, waarbij de magie, de godsdienst, de metafysica een zeer grote rol heeft gespeeld en die kan dus beter formuleren. Zijn vraag aan Jezus is dan; Heer hoe zullen wij het verschil kennen tussen den Vader en de leugen? O wij zouden tegenwoordig zeggen, de duivel) en dan zegt Jezus;

De Vader en de leugen zijn elkaar gelijk behalve in één ding. De Vader is een liefde zonder einde, de leugen echter kent slechts zichzelf. En dan gaat Johannes verder en dan zegt hij: Ja, dat vinden we nou allemaal heel goed Jezus en het is een grote wijsheid die je daar verkondigt, maar wat moeten wij, arme mensen, daar mee aan? Het gaat natuurlijk in plechtiger taal. En dan komt Jezus met een heel simpele oplossing. Dan zegt hij; Indien ik

tracht waar te zijn, maar de Vader aanvaard als de enige kracht, zo zal ik nooit mijn waarheid stellen boven den Vader, zo zal de waarheid des Vaders in mij zijn, de kracht des Vaders zich in mij openbaren en uit mij zal de waarheid kenbaar zijn, zoals hij geschapen is in den beginne. Dat kunnen we in onze zak steken. Het gaat om God. En dan moeten we het natuurlijk, voordat we tot een slot komen, nog even betrekken op ons eigen werk, want daarom ben ik eigenlijk dit hele betoog begonnen.

Wat is nu waar en wat is niet waar? We vertellen ontzettend veel. We debatteren met u, we houden lezingen, die u oervervelend vindt, we houden lezingen, die u buitengewoon interessant vindt, we vertellen controleerbare en oncontroleerbare feiten, wat is er nu eigenlijk waar in? Een zeer belangrijk vraagstuk.

Kijk eens, waar is hetgeen wij zeggen volgens ons weten, maar het kan nooit een volledige waarheid zijn, omdat wij niet volmaakt zijn. Onwaar wordt deze waarheid op het ogenblik, dat wij haar stellen als onveranderlijk en vaststaand. Er zijn mensen die een waarheid nemen, die wij zelfs nog volledig weer kunnen geven; zij trekken die dan in de ban van hun persoonlijk denken, hun persoonlijke interpretatie en nemen niet genoeg met hetgeen gezegd is, maar vlechten daar zoveel verklaringen aan, dat het zijn betekenis verandert. Op dat ogenblik is er van een absolute onwaarheid sprake. Voor ons en in ons werk moet zeker in een komend jaar gelden; De waarheid, die we geven, kan niet volledig zijn. De volle waarheid, neem ik aan, kan alleen de mens, de geest in zich bereiken, wanneer hij zijn eenheid met God volledig beseft. Maar elke waarheid die wordt gesproken staat in een samenhang. Zij is niet een afzonderlijke waarheid, die we zo maar eens stellen, zij is een deel van een beeld van de schepping en de schepper, dat voor ons waar is. We mogen daarom nooit een deel van het gesprokene uit zijn verband nemen en dat voor onszelf gaan gebruiken, gaan zeggen; ja, maar dat past nu eens precies voor mij. Het is natuurlijk wel prettig als je dat zo eens hebt en dat kan je verder helpen, maar bedenk wel, dan is het niet meer onze waarheid, dan wordt het uw waarheid en zowel ónze als uw waarheid kent afwijkingen. Om dus te vinden wat de kracht is voor onze bijeenkomsten en van het streven en het zoeken van de mens zelf, moeten wij stellen: Alles wat u gebracht wordt op deze wijze is, evenals elke openbaring, ongeacht of zij aan God of een ander wordt toegeschreven, beperkt waar. De beperking in de waarheid bestaat in haar onvolledigheid. Zoals wij u een onvolledige waarheid geven zult u voor uzelf daaruit moeten puren wat voor u nog aanvaardbaar is, maar u moogt u nooit meer beroepen op ons of op een openbaring op het ogenblik, dat u iets eruit hebt genomen en het in uw eigen reeks van concepten hebt tussengevoegd.

Wat Jezus heeft geleerd zal volkomen waar zijn. Op het ogenblik dat een mens het voor zich inpast in zijn wereld, wordt het onwaar. Toch kan het voor die mens weer een goddelijke waarheid inhouden. Onthoudt nu dit maar; Alles wat ik verwerf uit de Bijbel, uit andere heilige boeken, uit boeken die leugen of waarheid inhouden volgens menselijk weten, maar dat past in mijn weten en denken, mij een beter inzicht geeft in mijn eigen leven en eigen verhoudingen, wordt mijn persoonlijke waarheid. Het beperkte van mijn persoonlijke waarheid houdt echter in dat daarnaast schijnbaar strijdige waarheden kunnen bestaan, zodat ik nooit net recht heb mijn persoonlijke visie of beleving als de enig juiste aan de wereld voor te leggen, ja zelfs niet het recht heb te zeggen tot anderen: Waar het mijne voor mij waar is, is het uwe een leugen.

Onthoud verder; al wat u gegeven wordt, kan in zichzelf afgerond en zelfs bijna volmaakt zijn, maar het kan nooit voor u een volmaaktheid vormen, waar de mens en ook de geest uit het totaal der waarheden en der leugens, dus uit de tegenstellingen die ook de kosmos regeren, voor zich de bouwstenen neemt, waaruit hij zijn persoonlijke waarheid bouwt. Deze persoonlijke waarheid echter moet voortdurend aangevuld en zo nodig gewijzigd worden, opdat het ik kan groeien uit de grote waarheid, waarin het denken van de Boeddha, dat ik heb aangehaald, uiteindelijk waar kan leren zijn in absolute rust en onthechting.

Pin dan hoop ik dat u geen bezwaar hebt tegen een te zware stof in het begin. In ieder geval dank ik u voor uw aandacht en al valt er dan een kleine onderbreking, ik hoop toch dat we elkaar terug zullen zien en laten we zeggen met evenveel genoeg en dan als in de afgelopen tijd onze geestelijke leringen voort kunnen zetten. Het woord is aan de volgende spreker.

o-o-o-o-o

Goedemorgen, vrienden.

Wanneer wij zo filosoferen over waar en onwaar, begeven wij ons op het geheimzinnige gebied van persoonlijke inwijding, persoonlijke beproeving en persoonlijke bewustwording. Er zijn natuurlijk zeer veel beelden te vinden die passen in dit geheel, maar misschien kan ik u het best het voorbeeld geven van een klein verhaal. Er woont, overigens in een zeer kleine dessa, een hadji die zeer wijs is en wanneer de mensen in twijfel zijn, dan beginnen zij onmiddellijk te zeggen; Ja, de hadji zal de oplossing geven en omdat hij zo geëerd is, heeft hij tegenstanders. Nu was één van die tegenstanders opgevoed op een grote blankenschool in Batavia en hij had meer geleerd dan menigeen. Hij kon zelfs schrijven en zo schreef hij een boekwerk, dat hij noemde; Spiegel der innerlijke waarheid. Maar omdat hij een spitsvondig mens was, had hij in deze spiegel vele tegenstellingen die de eenvoudige hadji had verkondigd aangevallen en zelfs bewezen, dat de stelling van wijsheid, die de hadji verkondigde, uiteindelijk onzin was, omdat alleen de innerlijke openbaring van de directe godheid wijsheid kon baren en deze kan men nooit, zo had hij bewezen, aan anderen geven. Nu wilde hij gaarne deze eenvoudige, maar invloedrijke, oude man uitschakelen uit de invloed in bijna een heel vorstendom en daarom gaf hij hem dit boek te lezen en hij zeide; Ik stel veel prijs op uw mening, heer. Gij, die zovele malen naar Mekka zijt geweest, zij die zoveel wijsheid hebt, ik verzoek u; zeg mij, wat staat in dit boek? Hij dacht bij zichzelf; waarschijnlijk kan de oude heer niet lezen en kan hij al lezen, dan zal hij toch niet in staat zijn om mijn schitterende betogen te volgen. Na verloop van een 14 dagen liet de hadji weten, dat hij het boek gelezen had en dat hij bereid was een oordeel te spreken. Daarop kwam de schrijver met al zijn volgelingen en ook met vele gelovigen, de velen die de hadji dus waardeerden bovenal, om nu eens te zien, wat daar nu wel zou worden gezegd. De hadji gaf hem het boek en zeide; Al wat hierin staat is nu waar. Toen werd de schrijver zeer gelukkig en hij begon te vertellen, wat in het boek betoogd was en de hadji had zelf bevestigd dat het waar was, dat de stellingen van de hadji omtrent God en de goddelijke goedheid uiteindelijk maar een leugen waren. Toen maakte de hadji een opmerking; Ik heb gezegd zoals het boek nu is, is het waar. Lees het laatste blad. En toen opende de schrijver het boek op het laatste blad en daar stond onder het woordje fini. Dit is de wijsheid van één, die twee werelden niet kent en zo wordt zij tot de leugen, waaruit de waarheid geboren wordt voor hem, die zichzelf kent. Toen bloosde de schrijver en hij voelde zich beledigd, maar de hadji sprak; Zijt gij niet verwaand op wat ge van de blanda hebt geleerd? En toch, kunt gij een blanda zijn, kunt gij een blanke worden? Het is u onmogelijk. Ge zijt trots dat ge de wijsheid van uw eigen volk en uw eigen godsdienst hebt uiteengezet, maar kunt gij, het benaderend als een blanke, ooit doordringen tot de ziel van het Oosten? Ziet, gij hebt gelogen, maar door dit te erkennen maakte ik uw leugen tot waarheid. Toen zeide een ieder dat de hadji wel zeer wijs was en het duurde vele weken voor de schrijver van het boek weer poogde het aanzien van deze wijze man aan te tasten.

Dat is het verhaal, maar vrienden, ligt hierin eigenlijk niet de oplossing van het hele probleem, waarmee u zich zojuist hebt beziggehouden? Is het niet zo, dat wij door de leugen te erkennen voor wat zij is, haar tot waarheid maken? Zij is dan niet meer wat zij pretendeert te zijn, maar zij houdt een erkenning in en zo zou ik willen zeggen: Mogen wij stellen, dat al is heel onze wereld leugen, er een ding is dat haar waar kan maken? Op het ogenblik dat wij de leugens van de schijn en van de waan vatten in één liefde, die, niet persoonlijk zijnde, tracht de goddelijke werkelijkheid uit te drukken volgens beste weten voor alle werelden, wordt de leugen waarheid, omdat de kosmische liefde waar is in alle dingen en het licht dat haar absoluut aanvaarden, haar absoluut zich geven in en aan, voortbrengt uit de leugen, het ware geboren doet worden. Zo kan worden gezegd; De wereld is een sluier van begoocheling, gelegd over de goddelijke waarheid, maar zo gij de goddelijke liefde erkent, zo wordt de sluier der waan als de sluier van een vrouw, die schijnbaar verhullend nadruk geeft aan haar werkelijkheid. Zo geeft het erkennen van de goddelijke liefde en het toepassen daarvan in elke persoonlijke en kosmische zaak, het toepassen daarvan op elke leerstelling en elke wijsheid, daaraan een nieuwe betekenis en wat op zich vernevelend, versluiserend was, wordt nu aanduidend voor de vorm der werkelijkheid. En laat ons niet vergeten vrienden: Wie onzer is in staat de Allerhoogste te aanschouwen zo Hij Zijn gelaat voor ons ontsluit? Wij zijn niet in staat Zijn licht te bevatten, de kracht en de felheid van Zijn Wezen te doorstaan, wij zouden zijn uitgeblust. Daarom verhuult Hij ons Zijn gelaat en Hij geeft ons in plaats van het geweld van Zijn ogen de sterren. Hij geeft ons in plaats van het geweld van Zijn stem, het bulderen van de zee, het ruisen van de bomen, de klanken van de nacht en de geboorte van de dag, waarin het leven opnieuw ontwaakt.

Hij geeft ons in plaats van de volle felheid, waarin Zijn wezen al het zijnde uitdrukt en weerkaatst, de kleuren van de morgen, de vermoeidheid van de dag, de schakeringen van het woud. Hij geeft ons de kleur van mens en dier, opdat wij in het vele dat Zijn wezen versluiert de kentekenen van Zijn werkelijkheid zullen vinden en eens ook zonder sluier Hem zullen mogen aanschouwen.

Ge ziet vrienden, over waarheid kan veel worden gesproken, maar de waarheid begint pas haar betekenis te krijgen, wanneer zij wordt vereend met de liefde, met de genegenheid. Toch mogen wij ons niet vergissen en daarom wil ik u nog graag één klein verhaal van een hadji vertellen.

Er was er één, die vele vrouwen had gehuwd. Hij was ook rijk en zo leek zijn woning een kleine kraton en voor hem wiegden de danseressen, rond hem gingen de bedienden. En zo vele vrouwen had hij, dat toen hij hoorde dat de hadji had gesproken over de noodzaak tot liefde, hij tot hem ging en zei; Neem mij als uw eerste leerling, want 57 vrouwen heb ik gehad, meer dan 90 kinderen heb ik verwekt, ik weet wat liefde is. Toen glimlachte de hadji en zeide; zeker weet gij wat liefde is, want hebt gij niet in al deze dingen uzelve boven alles lief gehad? En toen ging de wijze man heen en liet de rijke verbouwereerd achter, want hij had zichzelf lief gehad, daar kon hij niet bij en daarom liet hij de wijze man nogmaals roepen en zeide; Maar als ik mijzelf nu volledig lief heb gehad, dan ben ik toch rijp om uw leer te aanvaarden, heer Hadji? Dit laatste betwijfel ik zei de hadji, want wie zichzelf lief heeft, heeft een begoocheling lief. Leer uzelf te zien met de ogen, waarmee uw vrouwen, uw kinderen en uw bedienden u beschouwen. Leer uzelf te zien als wat gij zijt zonder uw bezittingen, zonder uw gewaden, uw rijkdom en zo ge dan uzelve kent en uw zelf nog lief kunt hebben, kom dan tot mij, want dan hebt gij een begrip en een begin van liefde gevonden.

Eigenliefde kan nooit gelden. Eigenliefde is niets anders als een droom omtrent onszelve, die wij liefhebben boven alles en waaraan wij alles opofferen. Wat men stoffelijke liefde noemt is in de meeste gevallen alleen een uiting van verlangens die men voor zichzelf koestert. Indien wij dit beseffen zullen wij nooit trachten om de grote waarheid te kunnen onderscheiden via stoffelijke liefde, Dat kan niet. Wij zoeken daarin teveel onszelf. Maar indien we de waarheid omtrent onszelf beginnen te begrijpen en zien hoe wij kracht en macht bezitten en desondanks niet veel betekenen, dan komen wij uiteindelijk vanzelf tot een liefde, waarbij wij alles meer lief hebben dan onszelf en alles meer liefhebbend dan onszelf kunnen wij begrijpen wat de waan is en in het begrip van de waan wordt de waarheid geboren. Op deze wijze hoop ik u duidelijk te hebben gemaakt, misschien vanuit mijn standpunt en misschien met een wat andere mening dan de uwe, hoe de benadering van waarheid kan zijn en ik wil dan ook hiermee besluiten.

Vrienden, bekommer u pas om de waarheid, wanneer ge geleerd hebt wat rond u is werkelijk lief te hebben, zonder persoonlijke eisen, zonder persoonlijke verlangens. Eerst dan zult ge kunnen beseffen wat waar is rond u en wat een leugen. Dan eerst zult gij tot innerlijk bewustzijn kunnen komen, de laatste grenzen zien vallen die staan tussen u en een goddelijke oneindigheid.

Ik wens u allen een zeer aangename zondag verder.

Goeden morgen vrienden.

Ja, ik kom dan zo'n beetje afrekenen, hé? Ik kom achter de inhoud vanochtend aan als de staart achter het varken.

Natuurlijk is er een hele hoop over waarheid en onwaarheid gesproken, maar per slot van rekening, als we ons daarmee bezig gaan houden, dan komen we aan geen einde. Ik voor mij, ik zou ook een kleine filosofie er achteraan willen plakken vóór ik dan op verzoek het door u gegeven onderwerp nog tot slot ga behandelen.

Ik vraag me n.l. dit wel eens af; Waarom maken zoveel mensen zich zo druk over zulke grote dingen, dat de meeste kleine dingen, die ze zouden kunnen doen, ongedaan blijven? En als ik dat zo heb bekeken, dan vraag ik me verder af, waarom proberen zij, die zeggen net beste te zijn, het meest anders te lijken dan ze zijn? En dan kom ik vanzelf aan vraag nummer 3 (ik lijk net de catechismus); waarom is alleen een wijze van z'n dwaasheid overtuigd? En als ik dan een antwoord zoek op die drie vragen, dan klinkt dat allemaal bijna precies hetzelfde, want wie

zichzelve kent, weet zichzelf niet te gebruiken, wie zichzelf niet kent, meent dat hij de wereld de baas is.

Kijk eens, op het ogenblik dat ik weet dat ik dwaas ben, weet ik ook, dat ik mijn handelingen zelf niet voldoende kan bepalen en dan kan ik wel over waarheid gaan redeneren, maar als ik weet dat ik te dwaas ben om de hele waarheid te beseffen, waarom zou ik me druk maken? Ze hadden in mijn tijd deze zegswijze; Je moet de pap met van het vuur nemen voor ze gaar is. Dat gezegde heeft heel wat huiselijke ruzie bespaard. Als je van je werk thuiskomt en de pap is niet gaar, nou ja, ik weet niet precies wat er dan gebeurt, maar ik heb gehoord dat die pap wel eens ergens anders terecht kwam dan op de plaats waarvoor ze bestemd was.

Wij kunnen natuurlijk wel zeggen; we willen al die grote dingen doen, we willen de grote waarheid hebben en alles wat daar bij hoort, maar als de pap nog niet gaar is, of; anders gezegd; wanneer wij in geestelijk opzicht nog half gaar zijn, hoe kunnen we dan die waarheid te pakken krijgen? Nu wil ik natuurlijk met beweren dat u allemaal half gaar bent, dat zou een beetje te ver gaan, maar ik zou toch wel willen opmerken, dat heel veel van de grote problemen, waar men zich zo graag mee bezig houdt, voorlopig nog met in aanmerking komen en daarom mijn conclusie over die waarheid nog en dan krijgen jullie je kans.

De mensen die over waarheid spreken, weten niet wat waarheid is. Waarheid is n.l. de innerlijke harmonie met het totaal zijnde, bewust ervaren en volledig uitgedrukt. Wie zover is, is te waar om mens te zijn, zodat we daaraan de conclusie kunnen verbinden dat het menszijn zelve een zekere mate van onwaarheid in zich draagt. Men wil wel eens onwaarheid en onwaardigheid met elkaar verwarren en beweert dan, dat de mens onwaardig is. Maar is de mens zijn menszijn niet waard, wanneer hij in de vele onwaarheden van zijn leven althans tracht de waarheid van zijn streven te injecteren? Probeer in de kleine dingen zo eerlijk en zo waar te zijn als je kunt. Probeer nooit je eigen fouten aan anderen te wijten, probeer nooit je eigen mislukkingen op anderen af te schuiven. Doe datgene wat je denkt te kunnen doen zo goed als je kunt en vertrouw voor de rest dan maar op God en op die waarheid, waar je voorlopig nog veel te weinig begrip van hebt. Op deze manier kun je, door in het kleine hecht te zijn en goed te bouwen, op den duur hoger komen zonder het gevaar dat je, omdat je de basis van het kleine niet goed hebt gelegd, hemelhoog klimt op de ladder der theorie om daarna in de praktijk de nek te breken.

Alle leven heeft zin. In alle leven heeft alles zin, maar alle zin wordt bepaald door de wijze waarop wij, volgens beste weten, zonder een absoluut verweer tegen het noodzakelijke, maar met een pogen het volgens ons goede te allen tijde in stand te houden en te bereiken de zaak te accepteren. En dan mogen ze voor mij over waar en onwaar kletsen zoveel ze willen, als ze maar één waarheid in het oog houden en dat is, dat zolang je nog over waar en onwaar kletst, niet weet wat waar en onwaar is en dat het daarom beter is om, waar of onwaar, zo waar mogelijk jezelf te zijn, hoe onwaar dit moge lijken, om van daaruit te groeien tot datgene wat zich boven tegenstellingen verheft, waarin waarheid en onwaarheid één zijn en waarin je dan jezelf zijnde tevens deel bent van datgene, wat het Enig werkelijk Zijnde is.

En nu bent u aan de beurt om één woord op te geven, waarmee wij als Het schone woord de bijeenkomst gaan sluiten.

SLEUTEL

Weet u wat een sleutel is? Een sleutel is iets, dat je gebruikt om dat, wat je bezit, voor anderen te sluiten en dat jezelf buiten sluit, omdat je de sleutel te vaak vergeet of verliest, zodat je buiten je eigen waarheid staat. Vandaar dat degenen, die zo druk met sleutels in de weer zijn, soms niet meer weten waar het slot zit, soms zozeer door de sleutel in een roes raken, dat ze het sleutelgat niet kunnen vinden en dan met hun sleutels uiteindelijk toch maar buiten in de kou staan. Overigens, dat was weer een persoonlijke visie, laten we het even plechtiger doen, opdat we op een plechtige wijze het verenigingsjaar laten uitsterven.

SLEUTEL

Ik heb een waarheid gevonden. Ik vond een brokje van werkelijkheid. En ik meen daarmee, dat iets mij leidt, opdat ik zonder fout en zonden, Met alle krachten welbela'an. Tot in het eeuwig beter leven. En in het hoogste licht kan gaan. Maar nu heb ik een brokje van waarheid gevonden. Maar waar past dat nu in de werkelijkheid? Ik ken wel wat waarheid, Maar rond mij

zijn zonden. En waan en al wat me zo maar misleidt. Ik heb wel een sleutel tot het bestaan, Maar je kunt me hangen als ik weet op welke wijze ik met die sleutel door het leven moet gaan. Hoe kan ik een sleutel, een geestelijke sleutel vinden, die past op het persoonlijke slot? Wat is het, dat de sleutel in mij moet ontsluiten? Voorlopig sta ik nog maar rillend buiten. Maar ergens moet toch een werkelijkheid zijn. Ha, ik heb het sleutelgat gevonden. Het is mogelijk nog klein en slechts het eerste van een reeks.

Maar, al sta ik nog in de wereld buiten, ik kan met mijn sleutel nu reeds ontsluiten. Het begrip van mijn God, die in me leeft en zo kan ik ingaan in de liefde, de kracht en de werkelijkheid die Hij me geeft.

Maar daarmee is het alles nog niet gedaan. Er zijn nog meer sleutels en heel wat meer poorten. Die je alle door zult moeten gaan: Een slot om jezelf te leren vergeten, een slot om je te bevrijden van wat zinloos is; Een slot dat de poort toont je naar een plaats, waar lijden met meer is een gemis,

Doch een je verblijden? Een slot en een sleutel naar inzicht en kracht, die je niet meer zijn persoonlijk beleven, maar een openbaring van goddelijke macht. Een slot en een sleutel om de goddelijke liefde te kennen. Als deel van een werkelijkheid, waardoor je de liefde ook zelf tot die andere, nu ontsloten kamers, geleidt. En uiteindelijk een sleutel om te gaan beseffen. Dat je met alle wetten die je zo kent, met al je weten en al je machten uiteindelijk maar een klein steentje bent

Van de kerk, die God zich wilde bouwen; en dan een laatste sleutel om in te gaan tot de kamer van het vertrouwen, waarin je jezelf overgeeft aan God. Niet meer vraagt en niet meer spreekt. Waarin, of men je bouwt of breekt, je het al aanvaardt, wilt ondergaan. Omdat je weet dat slechts door God, in God je werkelijk kunt bestaan.

En heb je al die sleutels dan gevonden en vond je bij elke sleutel ook het passende slot,

Dan heb je geen wijsgerigheid gebouwd,

Dan heb je geen nieuwe leer gebaseerd,

Dan heb je uiteindelijk niets geleerd

Buiten dit;

Wie zijn God kan aanvaarden zonder twijfel. En toch zichzelf zijn, Die zal, onmetelijk groot of klein, te allen tijd in God, uit God En door de goddelijke kracht verblijven. Een wezen, waarin het Allerhoogste Zijn Naam en Wezen neer wil schrijven.

Ja, en met al die sleutels, waarmee we dan de ochtend en ook het verenigingsjaar besluiten, komt er dan nog klein woord.

Wie staat er nu nog buiten? Buiten staan zij,

Die het woord hebben gehoord en de sleutel hebben gekregen,

Maar in eigen belangrijkheid, waarheid hebben vermoord.

En die moord zorgvuldig hebben verzwegen.

Wie zichzelf slechts zoekt en zichzelf slechts acht,

Die kan, al krijgt hij de wonderste macht

En sleutels tot alle poorten van het bestaan,

Nooit elders binnentreden,

Niets anders kennen, verleden, toekomst of heden, dan zijn eigen waan.

En, voel je dat aan, wil je eruit, neem dan een besluit; Ik vraag niet naar sleutels, die worden me wel gegeven. Ik vraag met meer naar belangrijkheid, ik vraag alleen naar leven.

Ik vraag niet meer naar eeuwigheid. Ik vraag niet meer naar 's Heren macht. Ik vraag alleen om te aanvaarden wat, door de hoogste kracht in mij volbracht, Mij toont in welke waarde het al steeds rond mij leeft, Wat mij zo n bewustzijn geeft, geeft mij de sleutel, Waardoor ik sleutels zonder tal leer te hanteren, Die mij openbaren de kern en de kracht van het Al.

Met deze berijmde sleutelreeks meen ik voldoende gesleuteld te hebben aan uw geestelijk bewustzijn om aan te nemen, dat de machine voorlopig lopen kan.

Ik zou dan ook willen zeggen vrienden, laten we de zitting sluiten, maar laten we dat doen met een motto.

Mijn slagzin voor vandaag luidt. Als ik zo eerlijk en zo goed mogelijk mezelf ben, heb ik voorlopig voldoende gedaan. Wanneer ik zo goed mogelijk probeer te leven, dan wacht ik wel tot de rest me wordt gegeven. Want wat morgen komt, daar heb ik vandaag in feite toch niks aan.

Vrienden, een goede morgen, prettige zondag en o ja; voor het medium een goede vakantie. Dat kan je hem even overbrengen. Als het erg regent, kom ik hem wel even opvrolijken. Tot ziens.